

15 žmonių žuvo paskendus laivui Chicagos pakraštyje

Ispanija Konfiskuoja Katalikų Mokyklas

Valdžia šalina fašistus iš valdiškų vietų. Gen. Franco atskrido iš Morokko į Ispaniją vadovauti fašistų sukilimui

MADRIDAS, liepos 29. — Ispanijos kairiųjų valdžia besirušdama ilgai kovai su fašistų, monarchistų ir visų kitų atgaleivių ginkluotu sukilimu, pradėjo leisti dekretus ir vykinti tuos konstitucijos punktus, kurie, pataikaujant dešiniams, iškisio nebuvo vykunami. Nors jų vykinimo jau senai reikalavo darbininkai ir kairiosios partijos.

Vakar valdžia išleido dekretą, kuriuo, pasiremiant 26-tu konstitucijos punktu, įsakė visoje Ispanijoje bėgyje penkių dienų konfiskuoti visus religinių ordinų ir katalikų bažnyčios trobesius ir kitus turtus (vienuolynus, bažnyčias ir t. t.).

Dabar pasiremiant tuo pačiu konstitucijos punktu liko įsakyta konfiskuoti katalikų mokyklas, kolegijas ir universitetus.

Tas konstitucijos punktas atskiria valstybę nuo bažnyčios ir nusavina visus bažnyčių turtus, taipjau uždraudžia religiniams ordinams steigti ir užlaikyti mokyklas. Bet valdžia ikišiol, nenorėdama pyktis su dešinišiais, to konstitucijos punkto nevykino. Bet dabar dešinišiesiems pakėlus ginklą prieš valdžią, taipjau apsaugojimui bažnyčių turtų nuo tolimosio deginimo ir naikinimo, kuris gali prasidėti, sukilimą numalšinusi, valdžia nutarė tą konstitucijos punktą vykinti ir paimti valstybės nuosavybės bažnyčias, vienuolynus ir jų mokyklas. O Ispanijoje yra keli tukstančiai bažnyčių, vienuolynų ir labai daug bažnyčių mokyklų, kolegijų ir universitetų, kuriuos daugiausia užlaikė jau uždarytas jezuitų ordinas.

Religinės pamokos iš mokyklų yra pašalintos ir kunigams yra uždrausta sakyti bažnyčiose politinius pamokslus, nors šiaip daug kunigų yra išrinkta į seimą. Daugelis jų kunigų priklauso dešinišioms respublikonų partijoms.

Visos bažnyčios, mokyklos ir vienuolynai turi būti konfiskuoti bėgyje penkių dienų. Bet kadangi dabar eina sukilimas ir sukilėliai laiko daugelį miestų, tai tų miestų valdžioms įsakyta bažnyčias, mokyklas ir vienuolynus konfiskuoti bėgyje penkių dienų kaip tik tuose miestuose.

Gen. Franco atvyko vadovauti sukilimams

Seville radio stotis, kuri yra sukilėlių rankose, paskelbė, kad iš Morokko į Seville atskrido gen. Fransisco Franco vadovauti sukilimui pietinėje Ispanijoje.

Jis pirmas pradėjo sukilimą Morokkoje ir dabar bando lėktuvais ir valtimis atgabenti kareivių iš Morokko į Ispaniją. Tai maurai ir svetimšaliai legionieriai, kurie pasižymėjo visose kovose dideliu nuožmumu. Jiems jau pasisekė sumti nedidelius burius lojalistų ir suimtieji tuojaus buvo sušaudyti. Jis bando atsigabenti ir daugiau Afrikos kareivių.

Sukilėlių lėktuvai paskandinę submariną

GIBLARTARAS, 1. 29. — Sukilėlių hidroplanai susirėmė su trimis valdžios submarinomis. Manoma, kad viena sub-

Italija "principe" priėmė pakvietimą konferencijon

PARYŽIUS, 1. 29. — Iš paformuotų šaltinių patirta, kad Italija priėmusi "principe" pakvietimą dalyvauti penkių Locarno valstybių konferencijoje.

Vokiečiai išvargs chicagietį

BERLYNAS, 1. 29. — Chicagietis Bernhard Hoffman, kuris jau nuo liepos 1 d., sėdi kalėjime už tai, kad privatiniame pasikalbėjime anti-semitų vadą Julius Streicher pavadino "valkata", bus iš kalėjimo paliuosutas, bet kartu bus išvargtas kartu su žmona ir iš Vokietijos. Jie vyks į Daniją. o iš ten grįš į Jungt. Valstijas.

Sustreikavo WPA darbininkai

CHICAGO. — Vakar sustreikavo WPA darbininkai, kurie dirbo prie projekto ties 184 ir Homan Ave. gatvėmis. Streikuoja apie 600 pašėpų darbininkų.

Šaudys šunis

CHICAGO. — Valstija leido Chicagos policijai šaudyti visus palaidus šunis, nes šunys dabar sukandžioja labai daug žmonių, o tarp sugaunamų šunų apie 40 nuos. yra pasiutę, ar aprieti.

Tebeuždarinėja lietuvių draugijas

VILNIUS. — "Vilniaus Rytojui" praneša, kad šiomis dienomis Vilniaus — Trakų apskritys storasta Nedzveckis su laikė lietuvių ukiu draugijos skyriaus veikimą Galčiunuose (Gervėčių valsč.). Po keletos dienų iš to paties storastos gautas raštas, kad tas skyrius jau uždarytas.

Perkunijos aukos

VIEVIS. — Vievio valsč. parskutinėmis dienomis perkunija padarė daug nuostolių: sudegino penkis trobesius ir nutrenkė 19 metų vaiką, Jankauską iš Rusaciškių km.

ALPENA, Mich., 1. 28. —

Uhl iš Lakewood, O., jo žmona ir dar viena moteris žuvo jiems bežuvaujant Grant ežere apvirtus jų valčiai.

ST. JOSEPH, Mich., 1. 29. —

Clarence Coleman, 34 m., Buchanan gasolino stoties savininkas, nušovė savo kaimyną Charles Morlock, 26 m., kurį užtiklo su savo žmona.

BARRE, Vt., 1. 29. —

Karstas, kurį George Stone, 79 m., pasidirdino prieš 14 metų ir kuriame miegojo per 8 metus, visgi bus sunaudotas, nes Stone šiandien nusišovė. Karstą jis pasidirdino susirgęs ir visą ligos laiką jamė miegodavo. Bet pasveikęs jis karstą apleido, nors ir paliko jį savo kambariui. Priekas ties sauzudystės nežinoma.

San Francisco, Cal. 1. 29. —

Mrs. Dorothy Luckenbach, buvusi trečia žmona Lewis Luckenbach, patraukė teisman jo ketvirtąją žmoną, reikalaujama \$100,000 atlyginimo už pavilijimą jos buvusio vyro.

NEW YORK, 1. 29. —

Fanny Schurmacher, 54 m., močiutė, lanko mokyklą, kurioje nokytoja jos pačios dukrė.

KAITROS NEBIJO

W. B. Sullivan

WICHITA, Kas. — Ukininkas W. B. Sullivan kaitros nebijo. Jos nebijo nei jo kornai. Nežiurint to, kad šimt lietaus tebuvo vienas trečdalis normalio kiekio, ukininko Sullivan kornai išaugo iki 11 pėdų.

Bolševikai darbininkus girdys šampanu

MASKVA, 1. 29. — Bolševikai šampano gamybą, kuri siekia 300,000 bonkų į metus, įsakė padidinti iki 12,000,000 bonkų 1942 m., kad ir darbininkai galėtų gauti paragauti šampano.

Taipjau įsakyta padidinti gamybą paprasto vyno ir degtinės.

Italija sumažino palukanas Vokietijai

RYMAS, 1. 29. — Susidraugavusi su Vokietija Italija sumažino Vokietijai palukanas ant Vokietijos reparacijų skolų.

APVIRTO AUTOBUSAS SU 20 MOTERŲ

KLAIPEDA. — Vienas Rusnės autobusas grįžo namo iš Klaipėdos turgaus. Jis vežė buvusias turguje daržovių pardavėjas, viso 20 moterų. Nedangtas autobusas, garsa smarčiai važiuodamas, lenkė vieną vežimą ir, kiek paslydęs, šoferis negalėjo išlyginti vairo. Autobusas, nuslydęs į griovį, apsisvertė. Vairuotojos moteris išlaskiojo ant plento. Dvi jų, butent, Jurgienienė ir Lėmarienė, sunkiai sužeistos nugubtos į apskrities ligoninę. Kitos liko visai sveikos. Sutaisius autobusą, likę sveiki keleiviai nuvažiavo namo.

MAUDYDAMAS ARKLĮ NUSKENDO

SIAULIAI. — VII, 12 d. Baiteris Maušas, 19 m. amžiaus, arkliai nuvažiavo į Rekyvos ežerą, kur užsimanė arklį išmaudyti. Raitas ant arklio Baiteris nuplaukė keliasdešimt metrų, ir — ant kranto buvę žmonės pastebėjo, kad arklys jau grįžta atgal vienas, be Baiterio. Kokių būdu Baiteris nuskeno, niekas nematė. Manoma, kad jis nuslydo nuo arklio, ir arklys plaukdamas pamynė jį po savim. Baiteris nuskeno apie 3 val. dieną, bet lavoną surasti tepavyko tik apie 10 val. vakare.

BERLYNAS, 1. 29. —

Kaip numanoma, rytoj pulk. Lindbergh skris į Bavariją prietauti su Hitleriu.

Tik 7 žmonės išsigelbėjo apvirtus laivui

Didelis laivas su 2,000 tonų smilčių paskendo ežere prie 86 gatvės, del nežinomos priežasties. Paskendo gal į minutę laiko

CHICAGO. — Užpėreitą naktį gal už mylios nuo kranto tuoj už Calumet prieplaukos molo, prie 86 gatvės, del nežinomos priežasties paskendo didelis smilčių laivas Material Service, aptarnaujamas 22 žmonių igulos.

Laivas gabeno 2,000 tonų smilčių iš Lockport į sandėlį prie 95 gatvės. Atplaukęs Chicagos upimi, jis plaukė ežero pakraščiu, tuoj už molo į Calumet įlanką. Už dešimties minučių jis jau būtų buvęs vietoj. Staigiai jis paslėjo į šoną, kiek atsitiesė, bet greit vėl paslėjo ir apvirto, kartu pasinerdamas į 25 pėdų gilumo vandenį.

Buvo 1:30 val. nakties ir veik visa laivo igula miegojo. Ji paskendo veikiausia nespėjusi nė iš lovų išsokti.

Buvę ant dėnio jūrininkai ir darbininkai liko nublokšti į vandenį. Kadangi laivas paskendo gal į minutę laiko, tai ir jie neturėjo progos pastverti.

Lietuvos Naujienos

Ir Merkinės valsčių Dar apie cirko katastrofą, kurioj žuvo Ben Ali

ALYTUS. — Alytaus apskr., Merkinės val., Igininkų ir Kaimuose liepos 4 d. siautė didelė audra su ledais. Ledai išmušė veik pas visus ukininkų namuose langus; be to, išdaužė sumaišydami su žeme daržoves, vasarųjų ir rugius. Ledų gabalai buvo labai dideli, kaip kiaušiniai. Ši audra tuose kaimuose padarė daug ukinių namų nuostolių.

Kaikurie senesnieji žmonės dejuoja, sakydami, kad tokios baisios audros savo gyvenime nematę.

Gal but, viskas būtų laimingai pasibaigę, bet prie pat tilto yra užsisukimas, ir kaip tik tuo laiku iš už vingio išsinerė vežimas. Sunkvežimis stuktėlėjęs įenon, nebeišlygino vairo ir nudardėjo nuo gana stataus ir aukšto pylimo šlaito žemyn. Šoferis, kai tik pamatė, kad nelaimės išvengti negalima, pradėjo šaukti, kad visi šoktų iš mašinos, bet išsokti pasisekė tik šoferiui, liliputui ir dar vienam artistui, o visi kiti nusirito su sunkvežimiu.

Pasirodė, kad trys žmonės buvo vietoj užmušti; du labai sunkiai sužeisti, iš kurių vienas tuoj ligoninėj mirė, o kito taip pat nēr vilties išsigelbėti; 7 sunkiai sužeisti; 6 lengvai ir pora visai lengvai. Visi sužeistieji patalpinti Alytaus apskrityje ligoninėj.

NEW YORK, 1. 29. — Fanny Schurmacher, 54 m., močiutė, lanko mokyklą, kurioje nokytoja jos pačios dukrė.

Chicagai ir apilinkei federalio oro biuras šiai dienai pranašauja:

Giedra; tiek pat vėsu.

Vakar 2 val. po piet temperatūra Chicagoje buvo 71°.

Saulė teka 5:40, leidžiasi 8:12.

Pilietybės Kvotimai Nėra Tokie Baisūs Kaip Jie Išrodo

Teisėjams uždrausta klausiti kvailų klausimus, be to kvotimais nebėra vieši.

Labai daug ateivių bijo, kad jie negalės išlaikyti pilietybės kvotimų. Tokiai baimei nėra jokio pamato. Praeityje aplikantą išegzaminavo teisėjas. Bet šiandien daroma kitaip. Dabar aplikantą ir jo liudininkus išegzaminuoja naturalizacijos kvotėjas, ir savo kambariuose, ne teisme. Paprastai, kitų žmonių kambarių visai nėra. Jei kvotėjas randa, kad aplikantas prisilaiko prie visų reikalingų reikalavimų, jis rekomenduoja tokiam ateiviui pilietybę išduoti. Jei kvotėjas nežino angliškų kalbos, ir nežino nieko apie Amerikos valdžią, tai kvotėjas jam pataria pasimokinti ir sugrįžti kada nors ateityje. Jei kvotėjui rekomenduota, tai aplikantas turi atvykti į viešą teismą priimti išlikimo priesaiką. Teisėjas turi teisę kamantinėti aplikantą, bet paprastai to nedaro. Tik valstijų teismams aplikantą gali egzaminuoti viešai. Bet aplikantas visada gali paduoti naturalizacijos petiją federaliam teismui, o ne valstijos teismui, jeigu jis nenori imti viešus kvotimus.

Tankiai mes girdime nuo žmonių, kurie išlaikė kvotimus, kad jie yra labai sunkūs. Yra teisybė, kad neseniai nekuriuose distriktuose teisėjai užklauso labai kvailų klausimų, kad tik apgauti žmones. Tarpe tokių klausimų buvo tokių, kaip "kiek žvaigždžių turi amerikoniškas kvoteris", "kaip augštas yra Bunker Hill paminklas", "kiek kojų turi musų konstitucija" ir t. t., bet valdžia Washingtonė įsakė tokius klausimus išnaikinti.

Ką sprendžia apie aplikantą

Kvotimo tikslas yra parodyti aplikanto tinkamumą būti Amerikos piliečiu. Kvotėjas nori persitikrinti ar

1) Aplikantas gyvenęs Suv. Valstijose mažiausia 5 metus, ir apskrityje, kur prašo pilietybės, šešis mėnesius;

2) Ar jis moka kalbėti angliškai ir ar gali pasirašyti vardą;

3) Ar jis yra doras žmogus;

4) Ar jis apsipažinęs su fundamentaliais faktais apie Suv. Valstijų valdžią ir ar jis tiki Suv. Valstijų Konstitucijos principus, ir

5) Ar aplikanto ir jo liudininkų paliudijimas yra užtektinas darodamas penkių metų gyvenimo šioje šalyje.

Apie žmogaus dorą galima spręsti iš to, kaip jis elgiasi savo namuose, šeimoje, susidijoję ir aplinkėje. Jei kvotėjis atleidžia savo šeimyną, arba turi žmoną ir vaikus sename krašte ir naują šeimyną šioje šalyje, arba jeigu jis papildė kokį nors prasižengimą per penkis metus prieš padavinimą aplikacijos, tai jį neskaito doru žmogumi. Aplikantas, kuris gražiai gyvena, prisilaiko įstatymų, yra darbštus ir pildo užduotis savo šeimynai — neturi ko bijoti.

Ką klausia?

Neseniai valdžios kvotėjams buvo įsakyta kreipti atydą į tai, kiek metų aplikantas turi, ir jo fizinę padėją, jo praeitį, ir kokiomis apšvietos progomis jis galėjo naudotis savo šalyje ir Suv. Valstijose. Aplikanto užklausiama keli lengvi klausimai apie federale, valstijos ir vietinę valdžią. Kartais gal užklausiama apie kelis svarbius įvykius Amerikos istorijoje ir apie užduotis ir atsakomybę Amerikos piliečio. Klausia tuos dalykus, kuriuos ate-

vis turėtų žinoti, kad ir nekan-

didatuodamas į piliečius. Dauguma aplikantų pasekmingai išlaiko kvotimus. Tik apie vienas iš šimto neišlaiko. Po trumpo, sistematiško studijavimo vyras ar moteris, kurie tik nori tapti piliečiais, gali lengvai apsipažinti su reikalingomis informacijomis.

Pilietybės aplikantai gali rasti virš šimto klausimų ir atsakymų knygtelėje "How To Become a Citizen of the United States", kurią išleido anglų kalboje Foreign Language Information Service, 222 Fourth Avenue, New York City. Kaina 25c. [FLIS]

BIRUTĖ

The sand-dunes outing of the Birutė choras was a huge success. The group gathered at Kačerauskas's place early Sunday morning, July 19th. If you were on the road that morning, you must have heard them singing all the way.

After a hearty welcome by Mr. Kačerauskas himself, the group sauntered over to the lake. It was a great day both for swimming and for beach games. You should have seen Anthony Stelmok fight a duel with Jo Schultz, wrestle with Julia, and fill Aldona Gulbin's cap with water. Mrs. Paul Miller's coat of tan is something to write home about.

But the best sport of the day was hiking — long walks through the woods, along the lake shore, and on the hill tops. John Balanda liked it so well, he hiked for five hours. Birutė too. Just ask them about it.

Surrounded by Kačerauskas' interesting paintings, the group sat down at his table to do justice to their victuals. Helen's chops and Aldona's potatoe salad were quite the rage. Julia's grape juice just hit the spot. Silence (except for the candid remarks of Joe) ensued as the group devoured the delicious food. Nothing like a good swim for an appetizer, you know.

A bonfire scene — setting the sunburned faces aglow as they sang on the shore-brought the day to a close.

The chorus missed Mr. Byanskas who stayed home because of a bad cold. We hope you are feeling much better again, Jack.

On Thursday, July 30th, 8 P. M. there will be a regular meeting of the Birutė chorus at Sandara Hall.

Kaip žuvis be vandens, taip geras lietuvis be "Naujie-nų" neturėtų būti.

Onų vardadienio puotos

TOWN OF LAKE. — Šeštadienio vakare, liepos 25 d., surengta didelė puota Town of Lake apilinkėjų adresu 1812 West 46th street, pas pp. Oną ir Frank Stankus.

Jie turi savo namą, gražų kiemėlį, žaliuojančią žolę ir gėlėmis išpuoštą. Tai ir bankietas laikyta šioj žaliuojančioj žolėj po atviru dangum. Šviesos buvo išvadžiotos, tarp medžių stalai ir suolai sudėti ir baras pagal sieną. Atrodė labai gražiai.

Svečių buvo daug, netoli šimto.

P-nia Oną Stankienė, jos dukterys Emily ir Stella vaišino svečius tai prie baro, tai prie užkandžių, o p. Stankus ragino visus eiti prie baro ir uždainuoti į Onos sveikatą. Svečiai mielu noru pildė jo įsakymą.

Nors buvo gėrimų daug ir įvairių, tačiau girtų nesimatė, tik buvo visi gan linksmi.

Apie 12 valandą pakviesta vakarienei. Valgiai pagaminti skanūs ir įvairūs. Po vakarienės buvo rodomi krutami paveikslai. Rodė juos p. Dursas, ir visiems jie patiko. Sudainuota keletas gražių dainelių; taipgi ir latviškai dainuota, nes susirinkusių buvo daugiausia žagariečių, kurie visi moka latviškai. Muzikai grojant, jaunimas smagiai šoko.

Nepasakysiu kaip ilgai puota tęsėsi, nes aš, palinkėjusi viso gero Onutei, apleidžiau puotą 2 valandą ryto.

NORTH SIDE. — Nedėlioj įvyko žagariečių Klubo susirinkimas. Tiesiai iš svetainės trejetas šeimynų važiuojo pasveikinti p-nią Oną Klevinskienę North Sidėj. Ten ir vėl smarkiai subaliovojom į Onutės sveikatą. Buvo gan vėlyvas vakaras, kai sugrįžome namo. — M. M.

Šaunios vestuvės

Nedėlioj, liepos 26 d. 1936 m., apsidėję p. Aleksas Šimkunas su p-le Elvyra Stulpinaite. Vestuvių puota atsibuvo pas jaunosios seserį Teodorą Maciu-

ŠIOS SAVAITES Extra Bargenai

LINOLEUM 9x12
STIPRUS IR GRAŽUS

\$3.95
ROOSEVELT
FURNITURE CO.

2310 West
Roosevelt Road
Tel. Seeley 8760

kevičienę, 2957 West Jackson čiau adresu ir labai gerai atlieka savo darbą.

Po skanių pietų svečiai tapo palinksinti puikia muzika. Jaunosios gimnaitė, p-lė Aldona Briedžiūtė su savo broliu, labai gražiai pagrojo pianą ir smuiką.

Jaunavedžiai aplaikė daug gražių dovanų ir malonių linkėjimų nuo giminių ir draugų.

Taip jaunavedžiai, taip visi vestuvių dalyviai jautėsi geroj nuotaikoj.

Jaunoji poniutė Elvyra Šimkūnienė su savo seseria užlaidko Beauty Parlor minėtu aukš-

Brightonparkietis nusižudė

Rasta nusišovęs Anton Strela, 2409 So. Albany avenue. Viena kulka pataikė į jo gal-

Geriausį Degtinė... Gerkit

KENTUCKY YEARLING
VIENU METU SENUMO.

NATHAN
KANTER

Dabar galima gauti kaimininiame taverne.

MUTUAL LIQUOR CO.

4707 South Halsted Street
Viel Telefonas YARDS 0801
VIENTELIS DISTRIBUTORIS

LIETUVOS-AMERIKOS

Termometras

ŠIS idomus termometras vienu laiku parodo oro stovį pagal Lietuvoj ir Amerikoj varto j a m u s. Tokį termometrą jūs niekur negalite nusipirkti. Jis padarytas specialiai pagal NAUJIENŲ užsakymą. Bet jūs jį galite gauti

DYKAI

jeigu D A B A R užsirašysit "Naujienas" ant metų ir prisiūsit

Chicagoje \$8.00

Kitur Suv. Valstijose ir Kanadoj nupiginta kaina \$5.00

Siųskit money orderį arba čekį —

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Automobilis užmušė mergaitę

Jenny Acerda 10 metų, 2021 Grenshaw street, tarp pastatytų automobilių, nuo šalygatvio išbėgo į gatvę ir tiesiai pataikė po ratais pravažiuojančio troko. Mergaitė užmušta.

Kudikis užsimušė

William Johnson Jr., aštuoniolikos mėnesių kudikis, at-

sirėmė į lango stiklą antrame aukšte. Tinklas (screen) išsprudo iš rėmų ir vaikas iškrito žemyn. Užsimušė. Vaikutis gyveno adresu 4229 Kenmore ave.

Vakacijos pagunda — turi savyje Labiau-Sušvelnintų Old Golds pakelį—visuomet Dirbtuvės-Šviežumo. —

Garsinkitės Naujienose

Blue Front Meat Market Naujoj Vietoj

Vėliausios mados moderniški įrenginiai. Automatiška šaldymo sistema. Sanitariškas maistų užlaikymas. Užlaikome didžiausią pasirinkimą visokių mėsų, šviežios ir rukytos, rukytų ir šviežių kilausų, kumpių, balionių, salisonių pilnikams ir parėms. Mes pristatom į namus. Musų kainos jumis nustebins.

BLUE FRONT MEAT MARKET

PAUL WIRBA, Savininkas
3659 SO. HALSTED STREET TEL. BOULEVARD 0689

GERKIT TIK GERĄ ALŲ

Ambrosia

SOUTH SIDE BREWING COMPANY

Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ nes jie žino, kad tas alus yra padarytas iš geriausios rūšies produktų.

Urmo (Wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ, kur gausite greitą ir teisingą patarimą.

3225 So. Lituanica Avenue
Biznio Telefonas BOULEVARD 7179

L. M. NORKUS
Res. YARDS 2084

TAUPYKIT PINIGUS UŽTIKRINTOJ ĮSTAIGOJ

U. S. Government įstaiga. F. S. and L. Ins. Corp. apdrausta kiekvienos įpatos iki \$5,000.00. Mokam dividendą kas 6 mėnesiai. Praeityje išmokėjom 4%

Turtas siekia virš \$1,300,000.00

DUODAM PASKOLAS ANT PIRMŲ MORGICIŲ

STANDARD FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION of CHICAGO
2324 S. Leavitt St. Tel. Canal 1679
JUSTIN MACKIEWICH, Prezidentas

MOTERYS...

Jau galite gauti naują, padidintą ir pagerintą

Valgių Gaminimo Knyga

Kaina su persiuntimu tikrai \$1.10

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St.
CHICAGO ILL.

PETER PEN

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone CANAL 8500

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada
\$5.00 per year outside of Chicago
\$3.00 per year in Chicago
3c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill. under the act of
March 3rd 1879.

Naujienuos eina kasdien, išskiriant
sekmadienius. Leidžia Naujienu Bendrovė,
1739 S. Halsted St., Chicago,
Ill. Telefonas CANAL 8500.

Užsakymo kainos

Chicagoje — paštu:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per išnešiotojus:	
Viena kopija	8c
Savaitė	18c
Mėnesiui	75c

Suvenyrozės Valstijose, ne Chicagoje, paštu:

Metams	\$5.00
Pusei metų	2.75
Trims mėnesiams	1.50
Dviem mėnesiams	1.00
Vienam mėnesiui	.75

Lietuvon ir kitur užsieniuose (Atpiginata)

Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Pilnais reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

DEPRESIJA AMERIKOJE IR KITUR

Tautų sąjunga leidžia mėnesinį statistikos biuletenį. Paskutiniame to biuletenio leidinyje paduodamas pramonės gamybos palyginimas įvairiose valstybėse. Lyginama dabartinė pramonės gamyba su 1929 m. gamyba. Tai daroma, matyti, todėl, kad 1929 m. gale prasidėjo depresija, kuri dar ir šiandien nepasibaigė.

Imdami 1929 m. pramonės gamybą kaip saiką, mes matome, jog kai kurios valstybės jau baigia depresiją išgyventi. Daugiau to: palyginus su 1929 m., visoje eilėje valstybių pramonės gamyba žymiai pakilo. Tuo atžvilgiu pirmą vietą užima Japonija, kuri dabar pagamina 35 nuošimčių su viršum daugiau prekių nekaip 1929 m. Paskui seka Suomija, Čili, Danija, Estija, Anglija, Norvegija ir Švedija.

Visų aukščiausių valstybių pramonės gamybos lygis pakilo. Vadinasi, jos dabar pagamina daugiau prekių nekaip 1929 m.

Vokietija, kur ginklų ir amunicijos fabrikai dirba dieną ir naktį, vis dėlto dar nepasiekė 1929 m. lygio. Kad galėtų to lygio pasiekti, reikia gamybą padidinti maždaug keturiuosiu nuošimčių. Austrija, Ispanija, Italija, Kanada ir Belgija dar labiau yra atsilikusios su gamyba nekaip 1929 m. Tačiau jos vis dėlto prašoko Jungtines Valstijas, kame pramonės gamyba, palyginus su 1929 m., vis dar atsilikusi dvidešimt vienu nuošimčių.

Pramonės gamybos padidėjimo atžvilgiu blogesnėje buklėje nekaip Amerika yra Čekoslovakija, Prancūzija, Olandija ir Lenkija. Paskutiniąją dabar pagamina tik apie 68 nuošimčių tiek prekių, kiek ji pagamindavo 1929 m. Tuo būdu depresija ten jaučiama skaudžiausiai. Niekas tad nuostabaus, kad darbininkų ir valstiečių bruzdėjimas vis labiau ten plinta.

Tautų sąjungos statistikos biuletenio duomenys rodo, jog Amerika dar toli gražu nėra depresijos išgyvenusi. Pramonės gamyboje ji dar nepasiekė 1929 m. lygio, o tuo tarpu jos gyventojų skaičius žymiai padidėjo. O tai reiškia, jog priaugo daugiau darbininkų, kurie atsidūrė bedarbių eilėse.

Idomu čia bus pažymėti ir tas faktas, jog viso pasaulio pramonės gamyba 1935 m. pasiekė 1930 m. lygį, bet bedarbių skaičius 1935 m. pasiekė ne penkiolika milijonų, kaip buvo 1930 m., o beveik dvidešimt vieną milijoną. Dėl nedarbo padidėjimo, žinoma, vyriausiai yra kalta pramonės racionalizacija. Atseit, pritaikymas pramonei visokių mašinų, kurios pavaduoja darbininkus ir išstumia juos lauk iš darbo.

VOKIETIJOS KARO BIUDŽETAS

Vienas Anglijos laikraštis rašo, jog jis iš patikimų šaltinių patyręs, kad šių metų Vokietijos karo biudžetas sieksis \$4,500,000,000. Apsiginklavimui bus išleista apie du milijonai dolerių, o likusieji kariuomenės išlaidoms.

Kadangi apskaičiuojama, jog per metus visi Vokietijos žmonės turi apie 18 milijonų dolerių pajamų, tad išeina, jog karo reikalams naciai yra pasiryžę išleisti vieną ketvirtąją dalį visų pajamų.

Toks beprotiškas ginklavimasis gali reikšti tik vieną dalyką: nacių valdoma Vokietija rengiasi karui, nors ji ir kalba apie taiką.

SAUSROS PASĖKOS

Oro atžvilgiu šie metai yra tikrai nepaprasti. Žiema pasižymėjo dideliais šalčiais, o vasara — nepaprastais karščiais. Pavyzdžiui, North ir South Dakotų valstijose pereiną žiemą paeiliui per 96 dienas temperatūra buvo žemiau nekaip 32 laipsniai. Bet štai liepos mėnesį tose pat valstijose per keletą dienų temperatūra siekė 100 ir daugiau laipsnių šilumos! Apskaičiuojama, kad dėl šilumos ten mirė arba prigrėdė apie 500 žmonių.

Karščiai ir sausra pirmiausia palietė Dakotų valstijas. Tačiau netrukus persimetė ir kitur.

Kiek nuostolių Amerikos fermeriams padarė šios vasaros sausra, žinoma, dar niekas negali tikrai pasakyti. Vieni spėja, kad nuostoliai sieksis \$300,000,000, o kiti, — kad tris milijonus dolerių. Tačiau jau ir dabar

apie 200,000 fermerių šeimų yra skaudžiai dėl sausros nukentėjusios. Tos šeimos yra reikalingos pagalbos. Federale valdžia skubiai tą pagalbą organizuoja. Nukentėjusiems fermeriams šelpti planuojama kiekvieną mėnesį išleisti apie \$1,600,000. Bus jiems teikiama ir kitokia parama, kaip tai, lengvomis sąlygomis paskolos sėkloms ir pašarui įsigyti. Toms paskoloms jau dabar numatoma paskirti 18 milijonų dolerių.

Apžvalga

"LITERATURA"

Lietuvos universiteto humanitarinių mokslų draugijos literatūros skyrius pradėjo leisti "Literatūros" žurnalą, kurį redaguoja Vincas Krėvė-Mickevičius.

"Literatūros" pirmas numeris įvairus ir įdomus. Iš viso matyti, kad tas žurnalas atstovauja pažangiesiems Lietuvos rašytojams.

"Literatūros" prenumeratos kaina metams 3 litai, o užsienyje dvigubai. Adresas: "Literatūra", V. D. Universitetas, Humanitarinių mokslų fakultetas, Kaunas.

FALSIFIKUOJA FAKTUS

"Lietuvos Aido" Nr. 316 yra išspausdintas ilgokas raštas antrašte "Po Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimo". Iš visko matyti, kad to rašto autorius (K. S. K.) yra Clevelando Karpius, kuris pas Amerikos lietuvių tautininkus ir sandariečius dabar eina "dvasios vado" pareigas.

K. S. K. giriasi tautininkų ir sandariečių laimėjimais. Girdi, jie laimėję trims svarbiausiais klausimais. Butent, redaktoriaus, seimo vietos ir rezoliucijos klausimais.

Štai kas rašoma apie "laimėjimą" rezoliucijos klausimu:

"Grigaitis, nudžiugęs tokiu savo laimėjimu, tuoj linksmu upu skaito projektą antros rezoliucijos, kurioje siuloma susivienijimui pareikšti nepritarimą esančiai Lietuvoje tvarkai. Tačiau balsuojant pasirodė, kad kairiųjų frontas nėra toks stiprus, kaip lig tol buvo jaučiama, nes rezoliucijos balsavimas parodė didelį tautininkų ir sandariečių moralinį laimėjimą".

Koks buvo tas tautininkų ir sandariečių "moralinis laimėjimas", mes sužinome iš to, kas parašyta kelios eilutės žemiau. O ten pasakyta, jog tautininkai ir sandariečiai neperleisd "tos šlykščios rezoliucijos".

Vadinasi, K. S. K. stengiasi sudaryti Lietuvoje tokį įspūdį, kad Susivienijimo seimas atmetė rezoliuciją Lietuvos klausimui! Tuo tarpu visiems juk yra žinoma, kad balsuojant seimas dauguma balsų pasisakė už rezoliuciją, nors tautininkai ir jų bičiuliai sandariečiai stengėsi jos "neperleisti".

Kuriems tad galams tas Smetonos "kavaličius" bando taip begėdiškai falsifikuoti visiems žinomus faktus?

Rašo K. S. K. ir apie "tautiškų centų" padalinimą. Mini, kam ir kiek buvo paskirta. Tačiau bekalbėdamas apie tą paskirstymą, matyti, jis neteko "žado" ir neįstengė pasakyti, jog seimas paskyrė \$400 Lietuvos kalinams, kurie yra nukentėję dėl fašistinės Smetonos diktatūros.

Yra žmonių, kurie ir paprasčiausių faktų negali teisingai atpasakoti. Tuos faktus jie būtinai turi iškreipti taip, kad jie atitiktų jų norus ir troškimus. Tai rūšiai žmonių priklausoma ir p. K. S. K.

DĖL TAUTININKŲ "LAIMĖJIMO"

Tautininkai bando patys save ir kitus įtikinti, jog SLA jubiliejiniame seime jie išėjo

laimėtojai. Apie tautininkų "laimėjimą" gana vykusiai kalba "Darbininkas". Jis sako:

"Tačiau benagrinėjant tą prieš socialistus 'laimėjimą' patiems tautininkams tenka prisipažinti, kad tas laimėjimas daugiau panašus į pralaimėjimą. Tai atrodo lyg būtų 'pasitraukimas' ir geresnias strategiskas pozicijas", kaip budavo vis sakoma nelaimingose atminties generolo Kurapatkino, po kiekvieno rusų prieš japonus pasitraukimo. Vadinasi, mušis kad ir laimėtas, bet pozicija vis prieš rankose... Ir taip SLA pirmininkas socialistas, di-džiama Pildomosios Tarybos narių socialistai, 'vogčiomis'

Lietuvos Gyvenimo Margumynai

(Musų specialaus korespondento pranešimas)

Štai jau keletas metų kaip Lietuvos vidaus gyvenimą plačia kažkoks skaudus likimas. Įsigalėjusi visuomenėje atviros kovos pavidale nesantika, ko va už geresnį, žmoniškesnį, teisesnį gyvenimą vis daugiau ir daugiau aukų reikalauja. Bet šitas aukas, tas prarastas žmonių gyvybes dar galima vienu ar kitu būdu pateisinti, suprasti, tai prasmingos aukos, ne išvengiamos kiekvienoje kovoj.

Aišku, jos galėtų būti ne taip skaitlingos, ne tokios skaudžios, bet tokia mūsų nerami žiauri tikrovė. Kuomet ne didelei mažumai tenka atsispirti, kuomet ji turi grumtis dėl savo išsilaikymo, paprastai tokia mažuma pasidaro kietesnė, žiauresnė negu jai privalėtų ir derėtų būti.

Bet Lietuvoje buvo ne mažai ir tokių aukų, kurių gyvybės praradimas, rodos, yra visai beprasmiškas, bereikalingas ir tik priklausė nuo visokių netikėtumų ir jokių būdu negali visa tai suprasti ir pateisinti.

Traginga Jono Knašo mirtis

Žmogui mirtis, sako, visuomet ateina netikėtai ir nelaiku. Bet ji ateina kartais tikrai per ankstyvai ir, rodos, per daug žiauri ir visai bereikalinga buvo.

Čia turiu galvoje netikėtą ir tragingą mirtį amerikiečio Jono Knašo.

Amerikietis Jonas Knašas pereiną metais lietuvių pasaulio kongreso metu su kitais sportininkais atvyko į Lietuvą. Lietuva jam patiko, jis panorė kuriam laikui čia apsigyventi ir pramokti lietuvių kalbos. Be to, jis norėjo pamokyti Lietuvos sportininkus. Jonui Knašui buvo sudaryta proga apsigyventi Lietuvoje. Jis gavo Klaipėdoje tarnybą ir čia mokė, treniravo boksinius ir pats mokėsi lietuvių kalbos. Vėliau buvo pakviestas į Kauną ir čia kelis mėnesius kartu su čikagiečių advokatu Savickiu taip pat treniravo sportininkus. Jonas Knašas savo ramiu būdu, taikiai sugyvenimu ne tik sportininkų tarpe daug simpatijų įgijo, bet ir pašaliečiai jį mylėjo. Retai kas iš Kauno gyventojų nepažino to aukšto, rausvai šviesaplaukio, stipraus ugi, nuolat besišypsiančio jaunikačio amerikiečio.

Sako, paskutiniu laiku, kai abudu su advokatu Savickiu pa-

nubalsuota skirti 400 dolerių iš tautiškų centų Lietuvos politiniams kalinams — žodžiu, smugis po smugio taikomas tautininkiškai organizacijai, gi jos nariai tyli ir — kenčia. Esą jie būvę gerai užsigrūdinę prieš mil-lia 'pažangiųjų' (socialistų) taktiką ir mokėję įžiūrėti 'vilkus avių kailyje', bet vis dėlto davėsi suvedžiojami ir leido 'vogčiomis' nubalsuoti stambiaj pinigų sumą iš tautiškų centų visai netautiškiems, ar geriau pasakius prieš tautininkams reikiam. Reiškia, viena iš dviejų: arba tautininkai seime žiopsojo, arba buvo mažumoj.

Ir viena ir kita didelės garbės nedaro ir skaidrios vilties atečiai nesuteikia.

Čia vis dėlto reikia pastebėti, kad "Darbininkas", be reikalo Pildomosios Tarybos pažangiųjų narius vadina socialistais. Tikra to žodžio prasme jie nėra socialistai, nes socialistų paritjai nepriklauso.

Čia vis dėlto reikia pastebėti, kad "Darbininkas", be reikalo Pildomosios Tarybos pažangiųjų narius vadina socialistais. Tikra to žodžio prasme jie nėra socialistai, nes socialistų paritjai nepriklauso.

Čia vis dėlto reikia pastebėti, kad "Darbininkas", be reikalo Pildomosios Tarybos pažangiųjų narius vadina socialistais. Tikra to žodžio prasme jie nėra socialistai, nes socialistų paritjai nepriklauso.

siryo išvažiuoti iš Lietuvos, Jonas Knašas lyg ir praradęs dvasios lygsvarą. Jis tai protarpiais būvęs perdaug impulsyvus, tai pernelyg dvasios prislėgtas. Kaip kam jis skundėsi, kad tiek mažai Lietuvoje esąs nuveiktas, o buvo užsiminęs daug daugiau padaryti.

Bet iš viso Jonas Knašas buvo daug daugiau savyje užsidaręs, mažai kalbės.

Ir štai Jonas Knašas staiga dingio. Vieni manė, kad jis išvažiuo pas gimines, o kiti spėliojo, kad jis šiaip jau išėjęs po Lietuvą pasivaikščioti, nes jis iš viso labiau buvo pamėgęs vienuose gyventi.

Nemune kelios savaitės atgal buvo rastas lavonas, bet jo niekas negalėjo pažinti. Mat, lavono su drabužiais daugiau dvių savičių vandenyje išbūta, tai būvę iš veido sunku pažinti. Ir tik kaip visienas parūpo Jono Knašo likimas, o ypač jo draugui advokatui Sa-

vickui, kreiptasi į policiją ir čia paaiškėjo, kas yra tas nežinomas lavonas, — tai Jonas Knašas.

Šita traginga ir kartu slaptinga Jono Knašo mirtis labai sujaudino ne tik visus sportininkus, su kuriais Jonas Knašas dirbo, bet ir šiaip pašaliečius žmones. Jo mirties priežastį taip ir nevyksta išaiškinti. Negalima manyti, kad jis besimaudydamas būtų prigręšęs, nes rastas lavonas su drabužiais, ir vargu išaiškės, priekokių apytovų jis mirė.

Jo draugas advokatas Savickas jau išvyko į Čikagą.

Juroj žuvo Jonas Garmus

Nespėta dar mirtis Jono Knašo pamiršti, štai kaip pranešta, kad Klaipėdoje audros metu uoste, nuo vėjo bangų ir jūrą nublokšti du jaunikačiai: Niemčinovas ir J. Garmus. Jurgis Garmus, 8 klasės mokinys, daktaro A. Garmaus sunus. Tai buvo pasiryžėlis jaunikačiais, kuris buvo davęs sau įžadus nukariauti jūrą, Lietuvos laivyną išraižyti vandenynų krutį ir viso pasaulio uostuose išvažiuoti Lietuvos laivyno vėliavą. Šio kio pasiryžimo lydimas jaunikačiais Jurgis Garmus jau kelintį metą iš eilės vasaros metu važiuodavo į pajūrį grudytis busiamo jurininko gyvenimui, mokytis plaukioti ir stebėti jūros gyvenimą. Jurgis Garmus, nors ir jaunutis, bet jau vieną kartą beidare iš Kauno Nemunu yra nuplaukęs į Klaipėdą. Tai rizikinga ir pavojinga kelionė, o juo labiau plaukti savo sudaryta beidare; bet visuomet visas klintis jis nugalėdavo. Savo tikru nuoširdžiu pasiryžimu Jurgis Gramus daug patraukė ir kitų jaunikačių norus tapti Lietuvos jurininkais ir Lietuvą padaryti pilna prasme jūros valstybe.

Šia proga reikia pastebėti, kad besimokinančio jaunimo tarpe yra nemaža tokių jaunuolių, kurie pilni, kupini gerų pasiryžimų, gerų norų eiti savaimingais keliais. O tie savaimingi keliai kai ką stiebia į aukštybes, į erdves, o kitus į vandenynus. Kitą tarus, vieni ryžtasi ateityje nugalėti erdvę, padangę skraidyti, o kiti vandenynais plaukioti. Vieni jų sėkmingai jau daro didžiulius sklandytuvus, o kiti

laivelius. Savais sklandytuvais jau kai kas iš jų yra erdves išmėginę ir tenais skraidę, o kiti savais padarytais laiveliais, beidarėmis plaukioja Lietuvos upėmis ir Baltijos jūra.

Savo laiku esu rašęs, kad Lietuvoje daug yra paslėptos potencialios, daug gerų jėgų kurybiškai nusiteikusių žmonių, kurie esamose sąlygose savo norus tinkamai negali išvystyti. Kaip tik vidaus gyvenimo susidarys darnesnės sugyvenimo sąlygos, šios pajėgos labai audringai pasireikš ir savo darbštumu, savo sumanumu ir išmintimi daug ką nustebsins.

Dabar šios pajėgos, besiveržiančios į gyvenimą, visur sutinka daug visokių bereikalingų kliūčių, visokių kabliukų.

(Bus daugiau)

Jau atėjo žurnalas KULTURA No. 5 iš Lietuvos

Tai įdomus gegužės mėn. numeris, kurio turinys yra kaip seka:

Autoritetas ir laisvoji mintis—prof. V. Čepinskis

Tautų megalomanija —P. Audronis.

Iš Britų Indijos gyvenimo—prof. P. Leonas.

Ispudžiai iš Leningrado ir Maskvos—Ant. Venclova.

1936 metai — Ad. Lastas.

Plienais verda — A. Pavilionis.

Gabrielės Petkevičaitės—Bitės gyvenimas—I. Dektoraitė ir literatūrinė bei visuomenės veikla.

Zoologijos tėvas — R. V. Sidabriniai debesys—prof. E. Tichomirov.

Ryto debesys — A. Pavilionis.

Karas istorijos faktų šviesoje — M. Pakalniškis.

Apžvalga ir redakcijos straipsniai. 68 puslapiai — Kaina 45 centai.

galima gauti

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St.

Reikalaukite "NAUJIENAS" ant bile kampo, kur parduodami laikraščiai. Pardavėjas laikraščių bus gatavas jums patarnauti. Jisai tenai stovi ne savo smagumui, bet Jusų patogumui.

"LAIKAS SURIRUPINTI KAI IŠDYKĘ VAIKAI NUTYLA!"

